YRITYKSEN / LAITOKSEN / VIRASTON PELASTUSSUUNNITELMA

??

Yrityksen/laitoksen/viraston nimi

??

Yrityksen/laitoksen/viraston osoite

PELASTUSSUUNNITELMA

Suunnitteluvelvoite perustuu:
Pelastuslaki (468/03) 8 ja 9 § ja Pelastusasetus (787/03) 9 §.

Yrityksen/laitoksen/viraston merkinnät:

Päivämäärä: 29.4.2010

Yrityksen/laitoksen/viraston puolesta:

Turvallisuuspäällikkö ??

SISÄLLYSLUETTELO	SIVU NRO
1. Kohteen yleistiedot	3
2. Henkilömäärä	3
3. Vaaratilanteet	3
3.1. Tapaturma tai sairauskohtaus	3
3.2. Tulipalo	3
3.3. Vaaraa aiheuttavat kemikaalit	4
3.4. Kaasu- ja säteilyvaara	4
3.5. Toiminta rikoksen sattuessa	4
3.6. Rikosten ehkäisy, kulunvalvonta, vartiointi	4
3.7. Tietojenkäsittelyn riskit ja turvatoimet	4
4. Rakenteellinen suojelu	4
4.1. Rakenteellinen palontorjunta	4
4.2. Väestönsuoja	5
5. Hälytys- ja sammutusjärjestelmä	5
5.1. Ulkoiset väestöhälyttimet	5
5.2. Sisäinen hälyttäminen	6
5.3. Automaattinen paloilmoitin-/palohälytinjärjestelmä	6
5.4. Automaattinen sammutuslaitteisto	6
5.5. Savunpoisto	7
5.6. Alkusammutuskalusto ja käsisammuttimet	7
6. Suojeluorganisaatio	7
6.1. Suojelumateriaali	8
7. Toimenpiteet onnettomuustilanteissa	8
7.1. Sisälle suojautuminen	8
7.2. Kokoontumispaikat	8
7.3. Toimintaohjeet kaasu- ja säteilyvaaratilanteissa	8
7.4. Hätäensiapu	8
8. Yrityksen henkilökunnan koulutusjärjestelmä	8
9. Pelastussuunnitelman tarkistaminen ja jakelu	9
10. Liittyminen lakisääteiseen pelastustoimeen	9
10.1. Normaaliolot	9
10.2. Poikkeusolot	9
11. Lisätiedot	9

1. KOHTEEN YLEISTIEDOT Omatoimisen varautumisen suunnittelu **Liite 1**						
Yrityksen nimi	??					
Yrityksen osoite	??					
Yrityksen toimiala	??					
Toimitilojen koko (kerros m^2)	Päärakennus n. 442 m^2 Rivitalo n. 109 m^2					
Yleiskuvaus rakennuksesta (kivi-/puurakennus)	Tiilivuorattuja tasakattoisia rakennuksia.					
Kerrosluku	1					
Toimintavalmiusaika	Sairaankuljetus	4	min	palolaitos	4	min
Vakuutusyhtiö						
Muut tiedot	Samalla tontilla lisäksi 2 kpl varastorakennuksia.					
Liitteet	Asemapiirros	**Liite 2**				
	Pohjapiirustukset kerroksittain, johon on merkitty turvajärjestelyt	**Liite 3**				
2. HENKILÖMÄÄRÄ	Henkilöitä enintään päivällä	4 hlö	vähintään 1 hlö			
	Henkilöitä enintään illalla	2 hlö	vähintään 1 hlö			
3. VAARATILANTEET						
Kuvaa erilaiset vaaratilanteet, joihin tässä suunnitelmassa varaudutaan						
Tulipalotilanne.						
Yleisohje yrityksen turvajärjestelyistä	**Liite 4**					
3.1. Tapaturma tai sairauskohtaus Ensiapukoulutettujen nimet						
Tapaturma tai sairauskohtaus	**Liite 5**					
3.2 Tulipalo Riskikohteet						
Keittiölaitteet, sähkölaitteet, TV, tupakointi (kielletty sisätiloissa), avotuli (kynttilät), avotakka.						

Syttymisen kannalta riskitekijät	
Tarkista työpaikan paloturvallisuus	**Liite 6**
Tarkista sähkölaitteiden kunto	**Liite 7**
Tulitöiden valvontasuunnitelma, osat 1 ja 2 Ei tulitöitä.	**-**
3.3. Vaaraa aiheuttavat kemikaalit Vaarallisten aineiden (kuljetukset, lähivarastot yms.) aiheuttamat riskitekijät	
Tiloissa ei säilytetä vaarallisia aineita. Rakennus ei myöskään sijaitse vaarallisen aineiden kuljetusreittien varrella.	
Omalla alueella säilytettävien vaarallisten aineiden määrä ja sijoituspaikat (esim. kaasut, nesteet jne.)	
Tiloissa ei säilytetä vaarallisia aineita. Mahdollista kaasugrilliö varten säilytetään nestekaasupulloa kylmässä varastossa.	
Palovaarallisten aineiden säilytys	**Liite 8**
Varastojen vastuuhenkilö	
3.4 Säteily- tai kaasuvaara Ohjeita säteily- ja kaasuvaaratilanteen varalle	**Liite 9**
3.5. Toiminta rikoksen sattuessa (pommiuhka)	**Liite 10**
3.6. Rikosten ehkäisy, kuluvalvonta, vartiointi	**-**
3.7. Tietojenkäsittelyn riskit ja turvatoimet	**-**

4. RAKENTEELLINEN TURVALLISUUS
4.1 Rakenteellinen palontorjunta Rakennuksen paloluokka: Paloa hidastava.

Rakennuksen palovaarallisuusluokka: Rakennuksessa ei eri palo-osastointeja.
Poistumistiet*
Katso liitteen 2 pohjapiirros.
Ilmastointi Ilmastointikonehuoneen ohjauslaitteiden sijainti* Erilliset käsikytkimet sähköpääkeskuksessa sekä keittiössä (tuloilmakone sekä 4 huippuimuri).
Sähkölaitteet Sähköpääkytkin* Erilliset käsikytkimet sähköpääkeskuksessa. Lisäksi molempien asuntojen sähkötaulussa erilliset asuntojen pääkytkimet.
Varavoimalaitteet Sähkölaitteet* Ei ole.
Hissit* Ei ole.
Vesi- ja viemärilaitteet Pääsulkujen sijainti*
Lämmönjakohuoneessa (oma sisäänkäynti ulkoa)
Turva- ja merkkivalaistus Keskuksen sijainti* Ei ole.
Laitteiden hoitaja
4.2 Väestönsuoja Väestönsuojan luokitus Ei ole.
Väestönsuojan koko ja henkilömäärä
Väestönsuojan hoitaja

* esitetään myös liitteenä olevissa pohjapiirustuksissa

5. HÄLYTYS- JA SAMMUTUSJÄRJESTELY
5.1 Ulkoiset hälyttimet

Kunnan alueella olevat ulkoiset hälyttimet (*Kysy lähimmältä Pohjois-Karjalan pelastustoimen paloasemalta)*	
Väestön varoittamiseen käytettävät äänimerkit	**Liite 11**
Hätäilmoituksen teko	**Liite 12**
Toimintaohje henkilökunnalle, jos vahinko kuitenkin sattuu…	**Tiedotetaan työsuhteen alussa.**

5.2 Sisäiset hälytykset
Sisäinen henkilökunnan hälytysjärjestelmä

puhelin x	kuulutus	henkilöhaku	muu, mikä?

Hälytyskokeilu tehdään (pvm)
Hälytyskokeilu tehdään 2 kertaa vuodessa (puolivuosittain)

Yrityksen hälytyshenkilöt
Milla Mallikas, Heikki Ollikas

5.3 Automaattinen paloilmoitin-/palohälytinjärjestelmä
Paloilmoitinkeskuksen tyyppi ja sijainti
Ei ole.
Suojatut alueet
Ei ole.

Paloilmoittimen hoitaja

Varahenkilö

Ilmaisimet savu lämpö muu

*Hälytyspainikkeiden sijainti**

5.4 Automaattinen sammutuslaitteisto
Sammutuslaitoksen sijainti*
Ei ole.
Suojatut alueet

Sammutuslaitoksen hoitaja

Varahenkilö

* esitetään myös liitteenä olevissa pohjapiirustuksissa

5.5 Savunpoisto Eri tilojen savunpoistomahdollisuudet ja ulos johtavien käytävien savunpoisto Savunpoistoluukkujen sijainti*
Ei ole (käytetään kattoikkunoita sekä muita rikottavia ikkunoita). Toimintaperiaate
Käsilaukaisulaitteen sijainti*
Laitteiden hoitaja
5.6 Alkusammutuskalusto ja käsisammuttimet Käsisammuttimet, tyyppi ja määrä
6 kg:n jauhesammuttimet. Sijoitus pääsisäänkäyntien yhteyteen. Sammuttimia yhteensä 3 kpl. Lisäksi sammutuspeitteet molemmissa keittiöissä. Pikapalopostit
Ei ole. Palopostit
Ei ole. Tarkastukset ja huollot suorittaa
Paikallinen sammutinhuoltoliike.

* esitetään myös liitteenä olevissa pohjapiirustuksissa

6. TURVALLISUUSORGANISAATIO
Suojelun valmisteluun kuuluvia käytännön tehtäviä hoitamaan on nimettävä **turvallisuuspäällikkö ja apulaisturvallisuuspäällikkö**, joiden on oltava sekä asemansa puolesta että muutoin tehtävään sopivia. Turvallisuuspäällikön nimi, puhelin työ, puhelin koti ??
Apulaisturvallisuuspäällikön nimi, puhelin työ, puhelin koti ??
Osastojen ja / tai alueiden turvallisuusvalvojat ja heidän varamiehensä Alue 1, turvallisuusvalvoja, puhelin työ, puhelin koti
Sijainen, puhelin työ, puhelin koti
Alue 2, turvallisuusvalvoja, puhelin työ, puhelin koti

Sijainen, puhelin työ, puhelin koti	
Alue 3, turvallisuusvalvoja, puhelin työ, puhelin koti	
Sijainen, puhelin työ, puhelin koti	
Jos nimetty valvoja ei ole paikalla, siirtyvät tehtävät hänen sijaiselleen	
Turvallisuusryhmän tehtävät (katso myös kohta muut toimintaohjeet)	**----**
Ennalta ehkäisevä palontorjunta ja kiinteistön hoidon vastuuhenkilöt nimi, puhelin työ, puhelin koti	
?? ??	
6.1. Turvallisuusmateriaali Turvallisuuskalusto ja –välineistö, sekä puuttuvan materiaalin hankintasuunnitelma	
Materiaalin sijoituspaikka:	
Materiaalin hoitaja:	
7. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSTILANTEISSA	
7. 1 Sisälle suojautuminen	**Liite 13**
7.2 Kokoontumispaikat Kokoontumispaikka on Repotien ja Erkintien risteys rakennusten edessä.	
7.3 Toimintaohjeet kaasu- ja säteilyvaaratilanteissa	**Liite 14**
7.3 Muut toimintaohjeet, kaavio hätäensiavusta	**Liite 5**
8. YRITYKSEN HENKILÖKUNNAN KOULUTUSSUUNNITELMA	
Koulutuksesta vastaava henkilö	

Yrityksen henkilökunta on perehdytettävä turvallisuusjärjestelmään siten, että

- jokainen osaa tehdä tilanteen mukaisen hätäilmoituksen
- tietää alkusammuttimen sijainnin ja osaa käyttää niitä
- tuntee rakennuksen kaikki poistumistiet
- tuntee muut rakennuksen turvallisuusjärjestelyt ja niiden edellyttämät toimenpiteet
- tuntee vastuunsa huolehtia ihmisistä ja heidän poistumisestaan tulipalon sattuessa
- tietää miten toimitaan säteilyonnettomuuden tai kaasuonnettomuuden sattuessa
- yrityksen suojelujohtajat ja koko organisaatio tuntee hyvin tehtävänsä, jotka tähtäävät sekä

onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn että rajoittamiseen

Turvallisuuskoulutus

Turvallisuustoimeen liittyvä koulutus toteutetaan;

☐ 1. kertaa vuodessa ☒ 2. kertaa vuodessa ☐ 1. kertaa kuukaudessa

Turvallisuussuunnitelma luetaan 2 kertaa vuodessa. Alkusammutusvälineisiin tutustuminen työsuhteen alkaessa sekä kerran vuodessa.

Yrityksen turvallisuuskoulutuksen toteutus

päiväys	kouluttaja

9. PELASTUSSUUNNITELMAN TARKISTAMINEN JA JAKELU

Suunnitelma on saatettava koko henkilökunnan tietoon. Vastuuhenkilöiden on tunnettava tehtävänsä ja vastuunsa suunnitelmassa mainituissa tilanteissa.
Palotarkastusten yhteydessä pelastusviranomainen tarkastaa suunnitelman ja siihen liittyvän koulutussuunnitelman toteutumisen.
Suunnitelma tulee tarkistaa vuosittain ja tapahtuneet muutoksen kirjata kaikkiin kappaleisiin.

10. LIITTYMINEN LAKISÄÄTEISEEN PELASTUSTOIMEEN JA VÄESTÖNSUOJELUUN

(kysy lähimmältä Pohjois-Karjalan pelastustoimen paloasemalta) http://www.pkpelastuslaitos.fi/yhteystiedot

10.1 Normaaliolot	Kunnassa olevan paloaseman osoite: ??
10.2 Poikkeusolot	Kunnan johtokeskus: ?? Suojelulohko ja sen johtokeskus: Suojelulohko 6

11. LISÄTIEDOT (saa lähimmältä Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen paloasemalta)

http://www.pkpelastuslaitos.fi/yhteystiedot

Yhteystietoja:

Palosuojeluasiat, henkilön nimi ja puhelin
Palomestari ??
Palotarkastaja ??

Väestönsuojeluasiat, henkilön nimi ja puhelin
Palomestari ??
Palotarkastaja ??

Poliisilaitos, yhteyshenkilö, osoite ja puhelin
??

Pelastussuunnitelmasta tulee, lähimmälle Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen paloasemalle,
lähettää vähintään ilmoitus pelastussuunnitelman laatimisesta (ERILLINEN LOMAKE)

- kopio pelastussuunnitelmasta ☐
- ilmoitus pelastussuunnitelman laatimisesta ☐
- koulutussuunnitelma ☐
- muu selvitys ☐

Liite 1

OMATOIMISEN VARAUTUMISEN SUUNNITTELU

Yrityksen ja laitoksen on tehtävä lakisääteinen pelastussuunnitelma, jos työntekijöitä ja samanaikaisesti paikalla olevia muita henkilöitä on yleensä vähintään 30. Suunnitelmassa esitetään ihmisten ja omaisuuden suojaamiseksi ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tarpeelliset toimenpiteet. Lisäksi yritykseen on nimettävä turvallisuushenkilöstö, hankittava turvallisuusmateriaali sekä tiedotettava henkilökunnalle turvallisuusjärjestelyistä.

PELASTUSSUUNNITELMA

Pyri käsittelemään suunnitelmassa kaikki yrityksen tarvitsemat turvallisuusjärjestelyt. Suunnitelman laajuus ja eri turvallisuusasioiden tärkeys määräytyvät yrityksesi koon ja toimialan mukaan. Selvitä esimerkiksi palotarkastajan tai vakuutusyhtiön kanssa kuinka laaja suunnitelma on tarpeen. Tärkeintä on, että henkilö- ja paloturvallisuudesta huolehditaan pienimmissäkin yrityksissä. Apua laadintaan saa kursseilta, pelastusliitosta sekä Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön asiantuntijoilta. Yrityksen johto vastaa suunnitelman laatimisesta, hyväksyy sen ja järjestää taloudelliset edellytykset suunnitelmaan kirjatuille suojajärjestelyille.

Ota oppia yrityksessä sattuneista vaaratilanteista ja pienistäkin vahingoista. Selvitä niiden syyt ja poista ne, mikäli mahdollista. Liitä suunnitelmaan työsuojelun toimintaohjelma ja mahdollinen erillinen palo- ja pelastussuunnitelma. Suunnitelman jäsentelynä voit käyttää liitteessä esitettyä sisällysluetteloa. Samassa rakennuksessa voi olla useampia suunnitelman tekemiseen velvoitettuja yrityksiä tai rakennus voi olla pääasiassa asuinkäytössä. Silloin on tarkoituksenmukaista, että rakennuksen omistaja ja huoneistojen haltijat laativat rakennukseen yhteisen pelastussuunnitelman.

Esitä pelastussuunnitelmassa

- Mitä kaikkea yrityksessä voi sattua ja mitä siitä seuraa
- Mitä on tehty vahinkojen välttämiseksi tai niiden seurausten lieventämiseksi
- Mitkä ovat toimintaohjeet, jos vahinko kuitenkin sattuu
- Turvallisuushenkilöstö, turvallisuusmateriaali ja henkilökunnan koulutus

Liite 2

Asemapiirros

Liite 3

Pohjapiirrokset

Liite 4

YLEISOHJE YRITYKSEN TURVAJÄRJESTELYISTÄ

ESTÄ VAHINGON MAHDOLLISUUS, OTA HUOMIOON SEURAAVAT ASIAT

- pidä työpaikkasi järjestys hyvänä
- tyhjennä jätteet niille kuuluviin kannellisiin astioihin
- tulityötä saavat tehdä vain kunnossapidon nimetyt henkilöt
- ilmoita sähkölaitteissa ilmenevät viat kunnossapidosta vastaavalle. Jos mahdollista, poista vioittunut laite verkosta!
- tupakointi on sallittu vain ulkona ja tupakointihuoneessa
- älä käytä syttyviä puhdistusnesteitä

MUITA TURVALLISUUTEEN VAIKUTTAVIA ASIOITA:

- vierailijoita ei saa tuoda yritykseen ilman lupaa

Luvanantaja: _____

- yrityksen asioista tiedottaa: _____

Tiedotusvälineiden yms. yhteydenotot ohjataan suoraan hänelle!

- avaimen kadotessa, ota heti yhteyttä turvallisuuspäällikköön, puh. _____

Tutustu oman yrityksen tai laitoksesi turvajärjestelyihin ja pelastus-suunnitelmaan sekä siihen liittyviin pohjapiirustuksiin!

Liite 5

TAPATURMA TAI SAIRAUSKOHTAUS

Selvitä
mitä on tapahtunut?
- Sairauskohtaus
- Tapaturma

1.Onko potilas hereillä?
Puhuttele, herättele ravistelemalla napakasti hartioista. Mikäli potilas ei herää..

2.Hälytä apua numerosta 112
Kuuntele hätäkeskuspäivystäjän kysymykset ja vastaa niihin. Noudata annettuja ohjeita ja sulje puhelin vasta luvan saatuasi**.**

Hengittääkö potilas?
- Avaa kiristävät vaatteet.
- Käännä päätä taaksepäin, että hengitystiet avautuvat.

Tunnustele ilmavirran tuntuminen ja katso onko hengitys normaalia. Mikäli potilaan ilmavirtaus tuntuu, käännä hänet kylkiasentoon.

Elvytä
- Jos ilmavirta ei tunnu, painele rintalastan keskeltä 30 kertaa.

30 painalluksen jälkeen puhalla 2 kertaa potilaan keuhkoihin.
- Jatka painanta-puhalluselvytystä keskeytyksettä rytmityksellä 30 painallusta 2 puhallusta, siihen saakka kunnes potilas alkaa liikkua tai kun saat luvan lopettamiseen ambulanssin ensihoitajilta.

MUISTA!
Painantataajuus 100krt/min
ÄLÄ TUNNUSTELE potilaan pulssia elvytyksen aikana, koska painantaelvytys keskeytyy sen ajaksi.

Opasta
pelastuslaitoksen henkilöstö nopeasti potilaan luo.

Kerro
pelastuslaitoksen henkilöstölle mitä on tapahtunut
ja mitä on tehty.

Liite 6

TARKISTA TYÖPAIKAN PALOTURVALLISUUS

Poistuminen

- [ ] Poistumisreitit esteettömät
- [ ] Poistumisreittien ovista pääsee ulos helposti ja ilman avainta
- [ ] Poistumistiet merkitty näkyvästi
- [ ] Merkki- ja turvavalaistus toimii
- [ ] Kokoontumispaikka määrätty
- [ ] Sisäinen hälytysjärjestelmä kunnossa
- [ ] Paloilmoitin- tai sprinklerilaitteiston kokeilu tehdään säännöllisesti
- [ ] Poistumisharjoituksia järjestetään

Sammuttimet

- [ ] Alkusammutuskalusto hankittu ja toimintakuntoinen
- [ ] Sammuttimien sijainti merkitty näkyvästi
- [ ] Sammuttimet helposti käyttöönotettavissa
- [ ] Alkusammutuksia järjestetään henkilökunnalle

Palo-osastointi

- [ ] Palo-ovet pidetään suljettuina tai niissä automaattinen suljinlaite
- [ ] Palo-ovet merkitty sulkemisesta muistuttavalla tarralla
- [ ] Palo-osastoinnit ehjät ja läpiviennit tukittu tiiviisti

Järjestys ja toimintarutiinit

- [ ] Hyvä yleinen siisteys ja järjestys
- [ ] Savu- ja ilmanvaihtohormit nuohotaan säännöllisesti
- [ ] Jäteastiat metalliset ja kannelliset
- [ ] Jäteastiat tyhjennetään päivittäin
- [ ] Palavat nesteet ja nestekaasu säilytetään määräysten mukaisesti
- [ ] Rakennusten osoitemerkinnät näkyvät myös pimeällä
- [ ] Pihajärjestelyt mahdollistavat palokunnan toiminnan
- [ ] Palava tavara poistetaan rakennuksen ulkoseinustoilta
- [ ] Tulitöiden turvallisuus huomioidaan

Liite 7

TARKISTA SÄHKÖLAITTEIDEN KUNTO

- ☐ Sähkölaitteen kuori tiivis ja ehjä
- ☐ Pistorasian kuori, metalliset suojakosketusliuskat ja läppä ehjät
- ☐ Kaapelin ja liitäntäjohdon eriste ehjä, ei hiushalkeamia, viiltoja tai hiertymiä, sisäänvienti sähkölaitteeseen, pistotulppaan tai -rasiaan kunnossa, vedonpoistin kunnossa
- ☐ Jatkojohto maadoitettu, ei viedä oven raosta eikä ajoreitiltä, ei käytetä jatkuvasti (asennuta kiinteä pistorasia)
- ☐ Märissä ja kosteissa tiloissa jatkojohto roiskeveden pitävä (läpällinen), kumieristeinen
- ☐ Kytkinten kuori tai kansi ehjä, kiinnitys seinään tukeva, kaapelin sisäänvienti kunnossa
- ☐ Valaisimet, suojakuvut ja -häkit ehjiä (esim. vilkkuvat ja päistään hehkuvat loistelamput vaihdettava), suojakuvut paikoillaan, ei liian suuritehoisia hehkulamppuja
- ☐ Kytkinten kuori tai kansi ehjä, kiinnitys seinään tukeva, kaapelin sisäänvienti kunnossa
- ☐ Valaisimet, suojakuvut ja -häkit ehjiä (esim. vilkkuvat ja päistään hehkuvat loistelamput vaihdettava), suojakuvut paikoillaan, ei liian suuritehoisia hehkulamppuja
- ☐ Laitteet sopivia kyseisiin tiloihin
- ☐ Koneet, valaisimet, kaapelihyllyt ja muut sähkölaitteistot pölyttömiä ja hyväkuntoisia (esim. ei ylimääräistä kipinöintiä, vilkkumista tai käyntihäiriöitä)
- ☐ Sähkökeskustilat siistit, ovet kiinni ja edustat vapaa
- ☐ Sähköpiirustukset ja -kaaviot tallessa
- ☐ Lämmittimiä ja tuulettimia ei peitetä
- ☐ Sähkömoottorien tuuletus toimii
- ☐ Ulkoalueiden sähkölaitteistot sopivia käyttötarkoitukseensa ja sähkölaitteet kunnossa

Liite 8

Palovaarallisten aineiden säilytys

Esimerkiksi bensiini, petroli, talous-sprii, liimat, maalit, lakat ja ilmaan vuotanut nestekaasu kehittävät räjähdysherkkiä kaasuja. Ne voivat syttyä räjähdysmäisesti esimerkiksi sähkökytkimestä syntyvästä pienestäkin kipinästä. Pellavaöljy ja huonekaluöljy taas ovat itse syttyviä. Niitä sisältävät trasselit ja muut työvälineet pitää polttaa tai pestä hyvin.

NESTEKAASU

Asuin-, majoitus-, päivähoito-, toimisto tai kokoontumishuoneistoissa saa säilyttää nestekaasua ainoastaan 25 kg. Muuten sisätiloissa saa varastoida nestekaasua enintään 1000 kg. Jos varastoitava määrä on yli 100 kg, on nestekaasupullot pidettävä erillisessä varastossa, josta avautuu ovi suoraan ulos. Yli 200 kg varastoista on ilmoitettava pelastusviranomaiselle.

PALAVAT KAASUT JA NESTEET

Leimahduspiste alle 55° C

- 25 litraa asuin-, majoitus-, päivähoito-, toimisto- tai kokoontumishuoneistoissa
- 100 litraa erillisessä varasto-, huolto- tai työpaikkatilassa
- 60 litraa moottoriajoneuvosuojassa

Leimahduspiste yli 55° C

- 50 litraa asuin-, majoitus-, päivähoito-, toimisto- tai kokoontumishuoneistoissa
- 200 litraa erillisessä varasto-, huolto- tai työpaikkatilassa
- 200 litraa moottoriajoneuvosuojassa

Kunnassa olevalle pelastusviranomaiselle (lähin Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen paloasema):

- ilmoitus vaarallisen aineen teollisesta käsittelystä tai varastoinnista kun käyttö on vähäistä
- tarkastaa vähäistä käyttöä harjoittavan laitoksen
- neuvoo yrityksiä ja tekee tarkastuksia

Liite 9(1/2)

KAASUVAARA

Mitä vaaraa aiheuttavia aineita työpaikkasi ympäristössä valmistetaan, käytetään, varastoidaan tai kuljetetaan? Kaasujen tai nesteiden vuodot, valumat, räjähdykset tai palamaan syttyminen voivat aiheuttaa vaaratilanteen vielä usean kilometrin päässä.

Vuotaessaan kaasut ovat tavallisesti värittömiä, mutta yleensä teollisuuskaasut tunnistaa pistävästä hajustaan. Kaasut ärsyttävät silmiä, nenää ja nielua sekä aiheuttavat tukehtumisvaaraa. Kaasua saaneen ensiapu on raitis ilma, lämpö ja lepo. Hengitysvaikeuksia lieventää puoli-istuva asento. Neuvoa voit kysyä myrkytystietokeskuksesta.

Suojaudu yrityksen ulkopuolelta uhkaavalta kaasuvaaralta sisätiloihin. Pysyttele mieluummin ylimmissä kerroksissa, älä kuitenkaan mene ullakolle. Voit hidastaa ilmanvaihtoa sulkemalla myös väliovet ja oleskelemalla tuulen alapuolisissa tiloissa.

Älä mene kellarikerrokseen tai normaaliajan käytössä olevaan väestönsuojaan, sillä useimmat teollisuuskaasut ovat ilmaa raskaampia. Ne kulkeutuvat maanpintaa myöten ja painautuvat kellareihin. Käytä suojanaamaria ja ihon peittävää tiivistä suoja-asua jos ulkona on pakko käydä.

SÄTEILYVAARA

Yrityksen ulkopuolelta uhkaavassa säteilyvaaratilanteessa ihmiset todennäköisesti suojautuvat siellä, missä sillä hetkellä ovat. Yrityksen on ehkä jatkettava toimintaansa vaarasta huolimatta. Suojautuminen vaatii siten ennakkosuunnittelua ja omatoimisuutta kaikilla työpaikoilla. Viranomaiset varoittavat nopeaa suojautumista vaativasta tilanteesta väestöhälyttimillä ja antavat toimintaohjeita radiossa ja televisiossa. Puhelinluettelon alkusivuilla on lyhyet toimintaohjeet väestölle.

Vaaratilanteen voi aiheuttaa esimerkiksi onnettomuus ydinvoimalassa, jolloin ilmaan voi päästä radioaktiivisia kaasuja ja hiukkasia. Hiukkaset (radio-aktiivinen laskeuma) saastuttavat kaikki paikat, jotka normaalistikin joutuvat pölylle ja sateelle alttiiksi. Lisäksi on vaara, että saastetta kulkeutuu sisälle rakennuksiin ilmanvaihdon mukana. Ihminen voi saada elimistöönsä säteilevää laskeumapölyä saastuneesta hengitysilmasta tai elintarvikkeista.

Säteilylle altistuminen voi aiheuttaa vuosien kuluttua syövän, perinnöllisen haitan tai raskaana olevalle sikiövaurion. Vähäisen säteilyn seurauksena yhden ihmisen vaara sairastua on hyvin pieni. Vain erittäin suuri säteilyannos aiheuttaa välittömän sairastumisen.

IHMISTEN SUOJAUTUMINEN

Varaudu pysyttelemään sisälle suojautuneena yhdestä kahteen vuorokautta onnettomuuden sattuessa. Keskikerros tai kellarikerros antavat parhaan suojan, sillä säteily vaimenee sitä paremmin, mitä raskaampaa materiaalia se läpäisee. Suojaudu väestönsuojaan, jos se on mahdollista. Välttämätöntä väestönsuojien käyttöönotto on silloin, jos säteilytason odotetaan kohoavan korkeaksi.

Estä saasteen pääsy etenkin ruokailutiloihin ja elintarvikevarastoihin mahdollisimman hyvin. Onnettomuustilanteessa voit varata vettä suljettaviin astioihin, vaikka todennäköistä on, että vesijohtovesi säilyy puhtaana. Veden säilyvyyttä voit parantaa vedensäilytysaineella.

Varaa käyttöön helposti puhdistettavia suoja-asuja, kuten hupullisia sadeasuja, kumisaappaita ja suojalaseja. Jos ulkona on välttämätöntä käydä, pukeudu suoja-asuun ja suojaa hengitys suojanaamarilla, tavallisella hengityssuojaimella tai ainakin monin kerroin taitetulla ilmavalla kankaalla. Sisälle tullessasi puhdista puku esimerkiksi vedellä suihkuttamalla ja peseydy itse huolellisesti. Järjestä sisälle tuleville puhdistautumispaikka, missä on vettä, viemäri ja jätteiden käsittely.

Liite 9 (2/2)

TAVAROIDEN SUOJAAMINEN

Suojaa vaikeasti puhdistettavat tavarat, kuten atk-laitteistot ja lvi-kojeet esimerkiksi peittämällä. Peitä ulkona pidettävät työkoneet, raaka-aineet ja muut tarvikkeet tai siirrä tiivistettyihin sisätiloihin ennen laskeuman saapumista.

SÄTEILYN MITTAAMINEN

Hanki yritykseesi säteilymittareita ainakin jos työntekoa jatketaan vaaratilanteessa. Mittaa vaaratilanteessa työntekijöiden saamat säteilyannokset ja kirjaa ne muistiin.
Säteilymittarilla voit lisäksi itse todeta muun muassa säteilyvaaran ja säteilyn voimakkuuden. Vaaratilanteen jälkeen voit etsiä mittarin avulla säteilypölyn kertymäpaikat ja todeta puhdistuksen riittävyyden. Joihinkin mittareihin on saatavilla lisälaite, jolla voi mitata huoneilman radonia.

PUHDISTAMINEN VAARATILANTEEN JÄLKEEN

Tuuleta ja siivoa työpaikka vaaratilanteen jälkeen. Puhdista tai vaihda ilmanvaihtolaitteiston saastuneet suodattimet. Suihkuta asfaltti tai vaihda hiekka pihan saastuneimmilla paikoilla. Pese ulkona olleet koneet samoin kuin ajossa olleet autot. Älä käytä sadevettä edes puhdistamiseen. Tutki voidaanko ulkona olleita raaka-aineita käyttää.

JODITABLETIT

Hanki apteekista yritykseesi joditabletit siellä olevia henkilöitä varten. Tabletit säilyvät kuivassa paikassa varastoituna viisi vuotta. Purkin kylkeen on painettu viimeinen käyttöpäivä ja käyttöohje. Palauta vanhentuneet tabletit apteekkiin tai muuhun ongelmajätteiden vastaanottopaikkaan ja hanki tilalle uudet.

Oikea hetki nauttia joditabletit ilmoitetaan radiossa vakavan säteilytilanteen uhatessa. Älä nauti tabletteja liian aikaisin tai myöhään, sillä silloin niistä ei ole apua. Tabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kerääntymistä kilpirauhaseen. Vakavassa säteilytilanteessa tabletit ovat tarpeen varsinkin lapsille. Tablettien ottamista tärkeämpää on suojata koko keho pysyttelemällä sisällä ja nauttimalla vain puhtaita elintarvikkeita.

Liite 10

TOIMINTA POMMIUHKATILANTEESSA

Jos pommiksi epäilty esine löydetään tai saadaan pommiuhkaus puhelimitse tai muutoin **toimi seuraavasti:**

- SUHTAUDU jokaiseen pommiuhkaan vakavasti!

  - Kaikkiin pommiuhkauksiin suhtaudutaan vakavasti ja ne tutkitaan huolellisesti
  - Usein kysymyksessä on häiriintyneen henkilön uhkaus tai aiheeton ilmoitus

- Jos pommiuhkaus saadaan puhelimitse, niin yritä pitkittää puhelua ja saada mahdollisimman tarkat tiedot uhkauksen syistä ja kohteesta, itse pommista, sen sijainnista ym.

  - Lisäksi huomioi soittajan mielentila, puheen tuntomerkit
  - Ympäristöäänet ja muut mahdolliset asiat

- ILMOITA pommiuhkauksesta heti esimiehelle

  - Esimies ilmoittaa välittömästi poliisille

- Liike, yritys tai vastaava suljetaan

- Uhanalaiset tilat tyhjennetään ja alue eristetään riittävän laajalta alueelta, myös ylä- ja alapuolelta

- Suojeluorganisaatiosta järjestetään tilapäinen vartiointi alueen ulkopuolelle

  - Samalla tarkkaillaan, onko havaittavissa epäilyttäviä esineitä

- POLIISIN tultua paikalle toimitaan poliisin ohjeiden mukaan

- Pommiksi epäiltyyn esineeseen, pakettiin tai laukkuun **EI MISSÄÄN TAPAUKSESSA SAA KOSKEA!**

  - Pommin tutkiminen ja käsittely jätetään asiantuntijoille

- VARAUTUMINEN pommiuhkauksen varalta edellyttää, että, henkilökunta on tietoinen, miten tilanteessa toimitaan

  - Suojelujohtajan tehtäviin kuuluu ohjeiden jako henkilökunnalle tarpeelliseksi katsomallaan tavalla

Huomioi ohjeet yrityksen/laitoksen puhelinvaihteen hoitajalle.

Liite 11

VÄESTÖN VAROITTAMISEEN KÄYTETTÄVÄT ÄÄNIMERKIT

Merkin käyttö	Kaiutintyyppinen hälytin
Yleinen vaaramerkki - Tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa, jolloin toimi näin; • Siirry sisälle. Pysy siellä. • Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet. • Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita. • Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu. • Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla. • Poikkeusoloissa siirry välittömästi suojatiloihin.	 On yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva ääni, jossa nousevan jakson pituus on 7 sekuntia ja laskevan jakson pituus 7 sekuntia.
Vaara ohi -merkki - Tarkoittaa yleistä vaaramerkkiä koskevan varoitustilan purkamista. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on poistunut	 On yhtämittainen tasainen äänimerkki, jonka kesto on yksi minuutti.
Kokeilumerkki - Käytetään hälytinjärjestelmän käyttökunnon testaukseen.	 On 7 sekunnin pituinen tasainen ääni

Liite 12

HÄTÄILMOITUKSEN TEKO

Osaako jokainen työntekijä tehdä hätäilmoituksen? Täytyykö yrityksestä soitettaessa ottaa ensin ulkolinjan numero (tavallisesti 0), estääkö yökytkentä hätäilmoituksen teon, tai miten ilmoitus tehdään, jos normaalisti käytössä olevaa puhelinta ei voi käyttää? Ja kuinka kauan ulkopuolisen avun tulo kestää?

Kaikissa hätätilanteissa saa apua soittamalla numeroon 112. Poliisiasioissa on suositeltavaa soittaa suoraan poliisin hätänumeroon 112. Soita hätänumeroihin ilman suuntanumeroa, myös matkapuhelimesta. Soitto hätänumeroihin on maksuton, myös puhelinautomaateista voi hätäpuhelun soittaa ilman rahaa.

Mitä tarkemmat tiedot hätäkeskus saa, sitä tehokkaamman avun se pystyy toimittamaan paikalle. Hälytyspäivystäjän tekemät tarkentavat kysymykset eivät viivytä avun tuloa.

HÄTÄILMOITUS

_____**112** ambulanssi, palokunta
_____ **112** poliisi
_____sisäinen hälytys

Mitä on tapahtunut?
Onnettomuus?
Sairauskohtaus?
Onko ihmisiä vaarassa?

Missä?
Osoite, osasto, rakennus.

Älä sulje puhelinta
ennen kuin saat luvan.

Noudata
saamiasi ohjeita

JOS VAHINKO KUITENKIN SATTUU, TOIMI SEURAAVASTI:

1. PELASTA IHMISET VÄLITTÖMÄLTÄ VAARALTA

   - **ensimmäiset toimenpiteet** tulee kohdistaa niihin **henkilöihin**, jotka ovat uhattuna välittömällä vaaralla eivätkä pysty itse pelastautumaan. Nämä henkilöt on siirrettävä välittömältä vaara-alueelta ja heille on tarvittaessa annettava hätäensiapua.

2. ALKUSAMMUTA PALO LÄHIMMÄLLÄ SAMMUTTIMELLA

   - harkitaan toimenpiteet, joilla pyritään torjumaan ja poistamaan vaara jo siinä vaiheessa, kun sen torjuminen vielä onnistuu nopeasti toteuttavilla toimenpiteillä.

3. TEE HÄTÄILMOITUS PUHELIMELLA NUMEROON: ____ **112** TAI
   ANNA HÄLYTYS PALOILMOITUSPAINIKKEELLA

4. POISTU RAUHALLISESTI ULOS KOKOONTUMISPAIKALLE

JOS MAHDOLLISTA, NIIN

- katkaise sähkö työpisteestäsi

- varmista, että kaikki pääsevät ulos

- sulje osaston palo-ovet

Liite 13

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN

Suojaudu yllättävässä, yrityksesi ulkopuolelta uhkaavassa kaasu- tai säteilyvaaratilanteessa ensimmäiseksi sisälle. Pysäytä ilmanvaihto ja tiivistä rakennus saastuneen ulkoilman sisään pääsyn estämiseksi. Päätä toiminnan jatkamisesta tai keskeyttämisestä tilanteen mukaan. Selvitä etukäteen kiinteistön huoltohenkilön kanssa, kuinka rakennuksen koneellinen ilmanvaihto hätätilanteessa pysäytetään ja kuka sen tekee. Selvästi merkitty ilmanvaihtolaitteiston hätä-pysäytin on hyvä ratkaisu. Kytkimen pitäisi sijaita sellaisessa paikassa, että kuka tahansa voi tulipalon tai vaarallisen aineen aiheuttamassa hätätilanteessa pysäyttää ilmanvaihdon.
Sulje tiiviisti ovet, ikkunat ja suoraan ulos johtavat venttiilit ja hormit ja tiivistä raot.
Raot voi tilkitä, sulkea muovikalvolla tai esimerkiksi ilmastointiteipillä. Huolehdi, että säteilytilanteessa myös rakennuksen katolla olevat ilmastointi- ja savuhormit sekä lvi-laitteet peitetään. Tuuleta sisätilat perusteellisesti vaaratilanteen jälkeen.

Suojauduttaessa tarvitaan

- hengityssuojaimia
- suoja-asuja
- joditabletteja säteilytilanteessa
- muovisäkkejä jätteiden käsittelyyn
- suojapeitteitä koneiden ja laitteiden suojaamiseen
- tiivistämismateriaalia (esim. teippiä)
- säteilymittari
- paristokäyttöisiä radioita ja varaparistoja (suositeltavinta on hankkia RDS-radio, joka aukeaa itsestään hätätiedotuksen tullessa)
- elintarvikkeita ja muita päivittäishyödykkeitä

Liite 14

KAASUVAARATILANNE

Väestö hälytetään yleisellä vaaramerkillä, ja toimitaan sen mukaisesti.

Lisäksi: *Jos olet sisätiloissa*
* ja haistat kaasua, paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
* pysyttele yläkerroksissa ja kuuntele radiota kunnes vaara on ohi

Jos olet ulkona, etkä pääse sisälle
* kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
* pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
* paina märkä vaate, ruoho, turve tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi

SÄTEILYVAARATILANNE

Radioaktiivinen säteily havaitaan vain mittarilla. Koko maan kattava automaattinen säteily-valvontaverkko rekisteröi muutokset heti. Pienistäkin muutoksista tiedotetaan viipymättä, säteilyvaarasta välittömästi.

Väestö hälytetään yleisellä vaaramerkillä ja toimitaan sen mukaisesti:

* **Siirry sisälle** ja sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi. Näin vähennät radioaktiivisten aineiden sisälle pääsyä. Hyvän suojan saat talon keskiosissa ja kellarissa.
* **Joditabletit** ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen. Joditabletteja voit hankkia varmuusvarastoon apteekista. Älä nauti niitä ennen viranomaisten kehoitusta. Joditabletit eivät suojaa ulkoiselta säteilyltä tai muilta radioaktiivisilta aineilta.
* **Suojaa ruoka ja juomavesi** muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi ja pakastin suojaavat radioaktiiviselta pölyltä. Suljetut säilykkeet ovat riittävän suojattuja.
* **Ulkona liikkuminen**. Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä ihon peittävää, helposti puhdistettavaa asua. Jätä vaatteet eteiseen ja peseydy huolella palattuasi. Radioaktiivisten hiukkasten pääsyn keuhkoihin estät käyttämällä hengityssuojainta tai tilapäissuojaimena pyyhettä tai talouspaperia
* **Eläinten suojaus**. Maatiloilla siirrä kotieläimet sisätiloihin ja suojaa hyvin niiden rehuvarastot ja juomavesi